

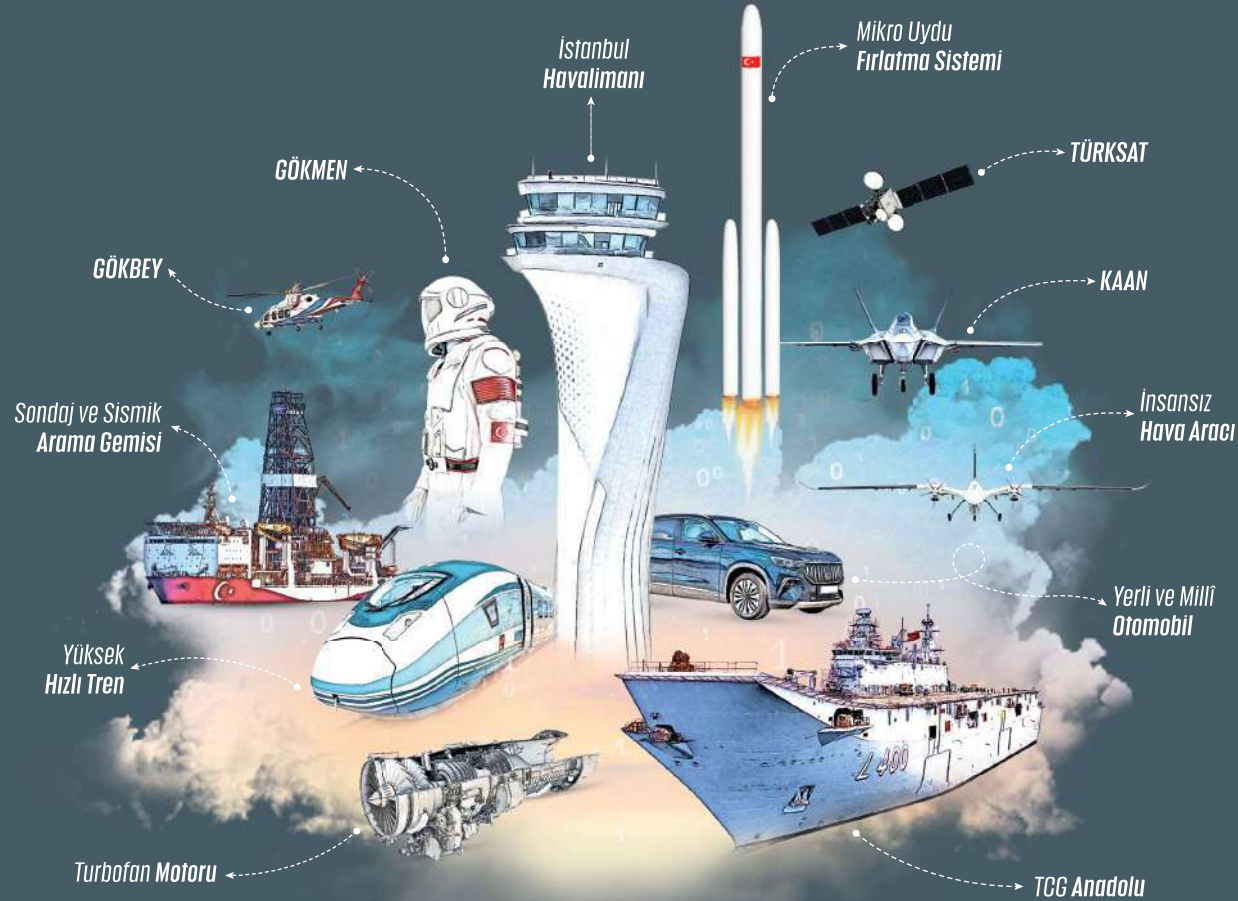
Bu kitaba sığmayan
daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla
ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.**

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin
İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

www.felsefeogretmeni.com

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ORTAÖĞRETİM

DERS KİTABI

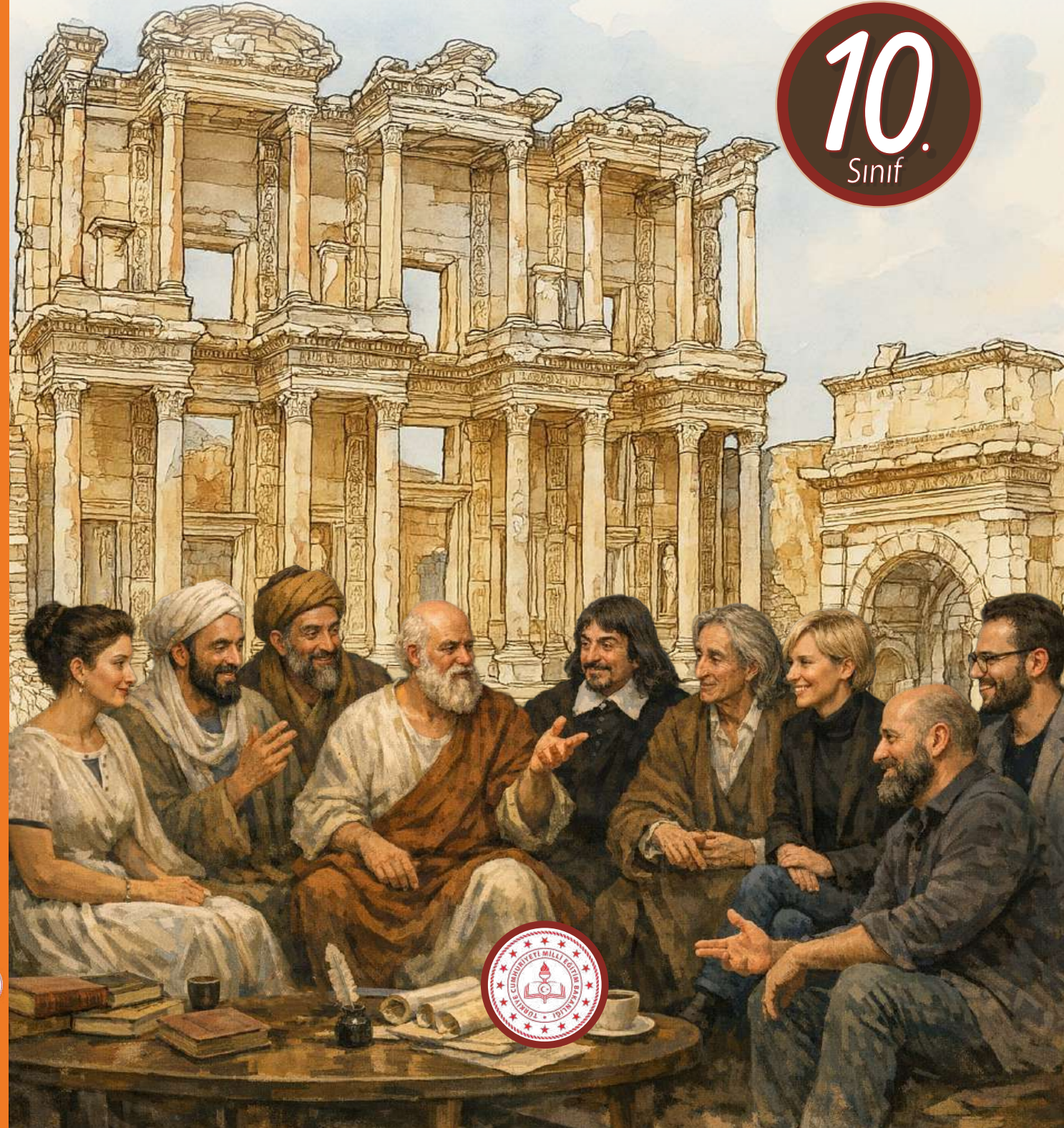
FELSEFE

10.
Sınıf

ORTAÖĞRETİM

FELSEFE 10. Sınıf

Ders Kitabı

1. Ünite

Felsefenin Doğası

Ünite
Karekodu

Ünite Sunusu

Sokrates [Sokrates (Temsili)]

“ ”

**Felsefe, neleri bilmediğini
bilmektir.**

Sokrates

► Bu ünite

- felsefenin anlamını, gelişim sürecini, özelliklerini, farklı alanlarla ilişkisini ve işlevini

öğrenmiş olacaksınız.

Ünite sizlerden farklı yaş gruplarından kişilerle "Felsefe nedir?, Filozof kime denir?, Bildiğiniz filozoflar kimlerdir?, Felsefe ne işe yarar? ve Felsefe nasıl yapılır?" soruları üzerine röportaj yapacağınız bir performans çalışması gerçekleştirmeniz; ölçme ve değerlendirme sorularını çözmeniz beklenmektedir.

1. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

1-4. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Felsefe tarihi dersi kapsamında üniversitede bir çalışma grubu kuran Ali, Kübra ve Canan; felsefi düşüncenin kökenleri ve gelişimi hakkında tartışmalar yürütmektedir. Grup üyeleri, dersi veren akademisyenin önerdiği metinleri ayrıntılı bir şekilde inceleyerek kendi görüşlerini birbirleriyle paylaşmaktadır.

Ali: Okuduğumuz metinde felsefi düşüncenin birdenbire ortaya çıkmadığı ve uzun yılların bilgi birikimine dayalı olarak farklı toplumlarda farklı biçimlerde kendini gösterdiği yazıyordu. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Kübra: Evet, gerçekten ilginç. Özellikle felsefi düşüncenin temellerinin Mısır, Sümer, Babil gibi eski medeniyetlere dayandığını öğrenmek beni şaşırttı. Bu medeniyetlerin bilimsel buluşları, dinleri, mitolojileri ve dünya görüşleri felsefi düşüncüyü şekillendirmiş.

Canan: Hatta felsefi düşüncenin izlerine Çin, Hint ve İran medeniyetlerinde de rastlanması dikkat çekici. Farklı medeniyetlerde eş zamanlı olarak benzer düşüncelerin ortaya çıkması hayli ilginç bir durum.

Ali: Evet, özellikle sistemli felsefenin Antik Yunan'da ortaya çıktığına dair görüşler de var. Bu durum, felsefenin gelişiminde Yunan medeniyetinin rolünün ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

Kübra: Peki, sizce felsefi düşünce neden Antik Yunan'da sistemli hâle geldi? Diğer medeniyetlerde de bilgi birikimi vardı ama neden Yunanlar, bu konuda daha ileri gittiler?

Canan: Belki de Yunan medeniyetinin siyasi, sosyal ve ekonomik yapısı bu gelişimi desteklemiştir.

Akademisyen: Çok güzel tartışıyorsunuz. Bu sorular ve düşünceler, felsefi düşüncenin tarihini ve gelişimini anlamamız için çok önemli. Felsefi düşüncenin farklı medeniyetlerdeki izlerini sürmek ve bu düşüncelerin nasıl sistemli hâle geldiğini irdelemek, felsefe tarihine olan bakış açımızı genişletecektir.

1. Ali, "felsefenin farklı toplumlarda farklı biçimlerde kendini göstermesi" ifadesiyle ne anlatmak istemiştir? Açıklayınız.
.....
.....
2. Canan'ın, felsefi düşüncenin izlerine Çin, Hint ve İran medeniyetlerinde de rastlanmasına dair söyledikleri hakkında ne düşünüyorsunuz? Açıklayınız.
.....
.....
3. Kübra'nın "Sizce felsefi düşünce neden Antik Yunan'da sistemli hâle geldi?" sorusuna siz nasıl bir cevap verirdiniz?
.....
.....
4. Akademisyenin, felsefi düşüncenin farklı medeniyetlerdeki izlerini takip etmenin önemine dair görüşünü felsefi düşüncenin gelişiminde kültürel etkileşimin, tarihsel birikimin ve toplumsal koşulların etkisini göz önünde bulundurarak açıklayınız.
.....
.....

5. soruyu cevaplayınız.

5. Tablodaki ifadeler doğru ise (D) yanlış ise (Y) kutucuğunu işaretleyiniz. Yanlış olduğuna karar verdiğiniz ifadenin karşısına doğrusunu yazınız.

	İfade	Karar	Doğrusu
a	Felsefe; varlık, bilgi, değer gibi temel konuları sorgulayan bir disiplindir.	D () Y ()	
b	Tüm filozoflar, hikmet sahibi kişilerdir.	D () Y ()	
c	Felsefenin kökenleri, İlk Çağ medeniyetlerine dayanır.	D () Y ()	
ç	Felsefi düşünce hem Doğu hem de Batı medeniyetlerinde paralel olarak gelişmiştir.	D () Y ()	
d	Teorik bir uğraş olan felsefe, günlük yaşamla bağlantısı olmayan bir etkinliktir.	D () Y ()	

6-11. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

10. sınıf öğrencileri Murat, Ebru ve Melek felsefe dersinin ardından felsefe hakkında konuşmaya başlarlar.

Ebru: Felsefe hakkında ne düşünüyorsunuz? Ben felsefeye ön yargılı yaklaştığımı fark ettim. Hâlbuki felsefe, tam bana göre bir etkinlikmiş. Öğrenmeyi ne kadar sevdiğimi herkes biliyor.

Murat: Haklısın, felsefe tam sana göre. Ben en çok felsefenin verilen cevaplarla yetinmeyip sürekli yeni sorular sormasını sevdim. Bu sorulara cevaplar aramak, verilen cevaplarla yetinmeyip yeniden sorular sormak bir bilgi treninde yolculuğa çıkmak gibi. Son durakta hikmet var ama sen o durağa ulaştığında senin felsefe yolculuğun sonlanmış oluyor.

Melek: Bana da filozofların karşılaştıkları her şeyi ilk kez görüyorlarmış gibi bir tutum takınmaları ilginç geldi. Felsefi düşünceyi başlatan da onların bu tutumlarıymış.

6. Ebru'nun felsefeye karşı ön yargılarının değişmesinde felsefenin hangi özelliğini fark etmesi etkili olmuş olabilir? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

7. Murat'ın sözleri, felsefe ve hikmet arasındaki ilişkiyi doğru bir şekilde yansıtıyor mu? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

8. Murat'ın sözünü ettiği "felsefenin cevaplarla yetinmeyip sürekli yeni sorular sorma" özelliğinin günlük hayatta ve bilimsel araştırmalarda nasıl bir önemi vardır? Açıklayınız.

.....

1. Ünite

9. Melek'in sözünü ettiği "filozofların karşılaştıkları her şeyi ilk kez görüyorlarmış gibi bir tutum takınmaları"nın felsefi sorgulama sürecindeki rolü sizce nedir?

10. Aşağıdakilerden hangisinde Murat ve Melek'in ifadeleri felsefenin özellikleriyle doğru eşleştirilmiştir?

	Murat	Melek
A)	Rasyonel olma	Yığılımlı ilerleme
B)	Tutarlı olma	Refleksif olma
C)	Sorgulayıcı olma	Hayret etme
D)	Merak etme	Evrensel olma
E)	Sistemli olma	Şüphe etme

11. Bu metne göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefede sorular cevaplardan daha önemlidir.
- B) Hayret etmenin sonucunda felsefe ortaya çıkar.
- C) Felsefede amaç hikmete ulaşmaktır.
- D) Soruların bittiği yerde felsefe başlar.
- E) Felsefe, sürekli bir bilgi arayışıdır.

12. soruyu cevaplayınız.

12. Tablodaki sorulardan felsefi soru niteliğinde olanları belirleyerek ilgili alana (✓) işareti koyunuz. Gerekenizi ilgili bölüme yazınız.

	Soru	Felsefi Soru	Gerekçe
a	Gerçeklik nedir?		
b	Hayatın anlamı nedir?		
c	Elektrik nasıl üretilir?		
ç	Güzelliğin nesnel ölçütleri var mıdır?		
d	İnsan vücudunda kaç kemik vardır?		

13-17. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

"Felsefe ne işe yarar?" diye sorulduğunda "Felsefe yapmaya yarar." cevabı en gerçekçi ve felsefenin doğasına en uygun cevap olacaktır. Eğer felsefe yapmayacaksak, felsefeyi kendi yaşantımıza katmayacaksak, olaylar ve olgular karşısında eleştirel bir tutum takınmayacaksak, yeryüzündeki varlığımızın anlamını sorgulamayacaksak felsefe öğrenmenin ne anlamı olabilir? Felsefi bilgi yaşantımıza değmeden, kendi dünyamızda karşılık bulmadan, salt kitaptaki bilgi olarak kalıyorsa bu durumda felsefe yapmanın malzemesi olmaktan çıkar ve bir genel kültür bilgisi hâline gelir. Felsefe yapmayı öğrenmeden gerçek anlamda felsefeyi de öğrenemeyiz. Felsefeyi öğrenmek, özgül anlamında felsefe yapmayı öğrenmektir. Çünkü o bir soru sorar ve sorusuna cevap arar. Felsefe öğrenmek başkalarının cevabını öğrenmektir, felsefe yapmak kendi cevabını da vermektir. Dolayısıyla felsefe yapmak, felsefeyi öğrenmeyi içerdiği gibi daha da ileri gider: Kendi sorusu ve cevabıyla felsefeye katkı sağlamayı da ifade eder.

13. Felsefeyi öğrenmek ile felsefe yapmak arasındaki temel fark nedir?

.....

.....

14. Günlük yaşamda karşılaşılan hangi durumlar, insanı felsefi düşünmeye yönleltebilir?

.....

.....

15. Bir insanın kendi sorularını üretmesi neden önemlidir?

.....

.....

16. Felsefenin insanın kendisini ve dünyayı anlamasında nasıl bir rolü olabilir?

.....

.....

17. Metne göre felsefenin işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Genel kültür bilgisi edinmeyi sağlar.
- B) Başkalarının verdiği cevapları ezberlemeyi amaçlar.
- C) Soruları günlük yaşamla ilişkilendirip cevap aramayı sağlar.
- D) Eleştirel düşünmeyi bırakıp hazır bilgileri kabul etmeyi öğretir.
- E) Günlük yaşamda kullanılmayan teorik bilgileri aktarmayı hedefler.

A portrait of a man with a long, grey beard and mustache, wearing a dark suit and a white shirt with a high collar. He is looking slightly to the right. The background is a light, textured grey.

“ ”

Charles Sanders Peirce

Ünitede sizlerden safsataların kullanımına örnek verip bunu görsellerle destekleyerek bir afişe dönüştüreceğiniz performans çalışmasını gerçekleştirmeniz; öz değerlendirme formunu doldurmanız; ölçme ve değerlendirme sorularını çözmeniz beklenmektedir.

2. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

1-6. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Beyaz karınca sürülerinde asker beyaz karıncalar, diğer beyaz karıncaların önüne geçer. Kendilerini bu şekilde tehlikeye atarak yuvayı düşmana karşı korumuş olur. Yuvanın ayakta kalabilmesi uğruna birçok asker beyaz karınca ölür. Ateş karıncalarında da buna benzer bir durum söz konusudur. Bir saldırı olduğunda yaralı ateş karıncaları, yuvadan çıkıp saldırganla savaşırlar. Yaralı olmaları nedeniyle yuvaya daha az faydaları dokunduğu için olsa gerek âdeta kendilerini feda eder. Beyaz karıncaların ve ateş karıncalarının bu davranışlarına benzer bir diğer örnek de işçi bal arılarıdır. İşçi bal arıları, kendilerine saldıranlara karşı saldırıya geçerek onları sokar. İğnesi soktuğu saldırganda kalan işçi arılar ölür. İşçi arı, ölümüyle kovanın yaşama şansını artırmış olur. Özetle her türden hayvan, başkalarının yaşamı için tehlikeyi azaltan ama kendi yaşamı için tehlikeyi arttıran davranışlarda bulunur.

1. Metinde savunulan temel iddia nedir?

.....

2. Bu iddia, hangi akıl yürütme türü kullanılarak temellendirilmiştir?

.....

3. Bu akıl yürütme, tutarlı ve geçerli midir? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

4. Siz de metinde savunulan iddiayı temellendiren akıl yürütmeler yazarak bu akıl yürütmelerin türünü belirtiniz. Akıl yürütmelerinizin metinde kullanılmayan diğer iki akıl yürütme türüne örnek oluşturmaya ve mantığın biçimsel diline göre yazılmasına dikkat ediniz.

1. Akıl yürütme:

.....

Akıl yürütmenin türü:

2. Akıl yürütme:

.....

Akıl yürütmenin türü:

5. Yazdığınız akıl yürütmelerin tutarlılığını değerlendiriniz.

1. Akıl yürütme:

.....

.....

2. Ünite

2. Akıl yürütme:

.....

.....

6. Metinde geçen bir doğruluk örneği yazınız.

.....

.....

.....

7-9. soruları metne göre cevaplayınız.

Alice (Alis),

“Şeref ve şandan kastınız nedir?” diye sordu. “Bunu bilemiyorum doğrusu.”

Humpty Dumpty (Hampti Dampti), onu aşağı gören bir tavırla gülümsedi.

“Ben anlatana kadar da bunu bilemeyeceksin tabii. Demek istediğim şey şuydu: ‘Bu fevkalade bir tartışmadır.’ dedim.”

Alice, itiraz etti.

“Fakat şan ve şeref, fevkalade bir tartışma anlamına gelmez ki.”

Yumurta adam, kızı küçümseyen bir tavırla sözlerine devam etti.

“Ben bir sözcük kullandığım zaman ‘Bu ne?’ demeyi arzu ediyorsam işte o anlama gelir. O sözcük demek istediğimden ne fazlası ne de azı anlamında kullanılabilir.”

Alice’in de inadı tutmuştu. Onun için de “Yalnız mesele şu.” diye mırıldandı. “Bakalım sözcüklerin birçok anlama gelmelerini sağlayabilecek misiniz?”

7. “Ben bir sözcük kullandığım zaman bu ne demeyi arzu ediyorsam işte o anlama gelir.” ifadesinden ne anlıyorsunuz? Açıklayınız.

.....

.....

.....

8. Humpty Dumpty’nin dilde gerçek anlam yerine kişisel anlamları vurgulaması, insanların düşüncelerini ve iletişimlerini nasıl etkiler? Açıklayınız.

.....

.....

.....

9. Eğer güneşli bir günü anlatmak isteseydiniz herkesin aynı şekilde anlayabileceği ortak kavramlar olmadan bunu nasıl ifade edebilirdiniz?

.....

.....

.....

10-12. soruları görsellere göre cevaplayınız.

1. Görsel

2. Görsel

3. Görsel

10. Görsellerdeki safsataların türleri nelerdir?

1. Görseldeki Safsata Türü:
2. Görseldeki Safsata Türü:
3. Görseldeki Safsata Türü:

11. Görsellerdeki safsataların türlerine kendi yaşamınızdan birer örnek veriniz.

1. Görsel:
2. Görsel:
3. Görsel:

12. Görsellerdeki safsataların yol açabileceği toplumsal sorunlar neler olabilir?

1. Görsel:
2. Görsel:
3. Görsel:

2. Ünite Elektronik Ölçme ve Değerlendirme Soruları

3. Ünite

Varlık Felsefesi

Ünite
Karekodu

Ünite Sunusu

Herakleitos [Heraklytos (Temsili)]

“ ”
Her şey akar.

Herakleitos

► Bu ünite

- varlık felsefesinin temel kavram, konu ve problemlerini,
- varlık felsefesi alanındaki düşünce ve argümanlar üzerine felsefi muhakeme yapmayı

öğrenmiş olacaksınız.

Ünite sızlerden varlık felsefesiyle ilgili metinlerde yer alan kavram, problem ve argümanları inceleyerek bir metin inceleme formu dolduracağınız performans çalışmasını gerçekleştirmeniz; ölçme ve değerlendirme sorularını çözmeniz beklenmektedir.

3. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

1-5. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Felsefe profesörü Aydın ve fizik profesörü Ömer, varlığın doğası hakkında görüş alışverişinde bulunmak üzere bir araya gelirler.

Ömer: Bir bilim insanı olarak benim için madde, varlığın özüdür. Varlık; ölçülebilir, gözlemlenebilir ve deneylerle doğrulanabilir bir gerçekliktir.

Aydın: Peki, zihninizde oluşturduğumuz düşünceler, hayaller ya da matematiksel kavramlar... Bunlar da bir varlık türü değil midir?

Ömer: Matematiksel kavramlar ya da düşünceler, insan zihninin soyutlamalarıdır ve yalnızca bir kavram olarak değerlendirilebilir. Bunların fiziksel bir varlığı yoktur, bu nedenle reel bir varlık olarak nitelendirilemez.

Aydın: Ancak Platon'un felsefesi, bize fiziksel bir varlıkları olmamasına karşın ideaların asıl gerçeklik olduğunu söyler. Örneğin bir üçgenin mükemmel formu zihinde vardır ve bu form, maddi dünyadaki her üçgenden daha gerçektir.

Ömer: Bunu anlıyorum ama modern bilimde maddi olmayan hiçbir şeyin varlığına dair kesin bir kanıt bulamıyoruz. Bu durum, varlığın özünün maddi nitelikte olduğunu gösterir.

Aydın: Peki, bir şeyin özü ve fenomeni arasında nasıl bir ilişki var sence? Örneğin masa olarak algıladığımız fenomen, aslında atomların bir araya gelmiş hâli değil mi? O hâlde masanın algılanan hâli mi yoksa atomlar mı daha gerçek?

Ömer: Elbette atomlar daha gerçektir. Masa, atomlardan oluştuğu için gerçekliğini bu temel parçacıklardan alır. Başka bir deyişle gördüğümüz şey, atomların bir araya gelmesiyle oluşan bir fenomendir. Fenomen, özden türemiştir.

Aydın: Ama bu görüş, fenomenlerin gerçekliğini zayıflatmaz mı? Bence fenomenler de kendi başlarına bir gerçeklik taşır. Ayrıca varoluş kavramı da burada devreye giriyor.

Ömer: Varoluş, bilimsel açıdan maddenin bir özelliğidir. Eğer bir şey fiziksel olarak mevcutsa o şey var olur. Bilim, bunu böyle tanımlar.

Aydın: Evet ama varoluşun maddi gerçeklik dışında farklı katmanları da olabilir. Bence varoluş, bir şeyin sadece mevcut olması değildir. Varoluşun anlam, değer ve bilinçle ilişkili bir boyutu da vardır.

1. Ömer'in görüşleri, varlık felsefesinin hangi kavramlarıyla ilişkilidir? Açıklayınız.

.....

2. Aydın'ın "idea" kavramına olan yaklaşımını modern bilimsel görüşlerle uzlaştırmak mümkün müdür? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

3. Aydın ve Ömer arasındaki "fenomen" ve "öz" tartışmasında hangi tarafın argümanını daha ikna edici buluyorsunuz? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

3. Ünite

4. Aydın, varoluşun anlam, değer ve bilinçle ilişkili boyutunu nasıl örneklendirebilir?

.....

.....

5. Bu tartışmada "varlık" kavramına felsefe ve bilimin yaklaşım farkları nelerdir?

.....

.....

6-10. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

George Berkeley varlık konusundaki görüşlerini şöyle ifade eder: "Bahçivana soralım: Bahçedeki kiraz ağacının varlığına neden inanıyor? Büyük olasılıkla onu duyuları ile algıladığı için buna inandığını söyleyecektir. Aynı şekilde bahçede bir portakal ağacı olmadığını da onu algılamadığı için söyleyecektir. İnsan, duyuları ile algıladığı şeye gerçek der ve onun var olduğunu kabul eder. Üzerinde yazı yazdığım masanın var olduğunu söylüyorum çünkü onu görüyor ve hissediyorum. Eğer çalışma odamdan çıksam bile masanın var olduğunu söylemeye devam ederim. Çünkü tekrar odaya girdiğimde onu yeniden algılayabilirim ya da şu anda başka bir zihin onu algılıyor olabilir. Bir ağacın kimsenin bulunmadığı ıssız bir yerde devrildiğini düşünelim. Eğer onu gören ya da duyan hiç kimse yoksa yine de ağacın var olduğunu söyleyebilir miyiz? Evet. Çünkü insanlar algılamasa bile Tanrı gibi sonsuz bir zihin onu sürekli algılamaktadır. Böylece varlık, algılanmaya bağlı olarak varlığını sürdürmektedir."

6. G. Berkeley'e göre bir varlığın gerçek olduğuna nasıl karar verilir?

.....

.....

7. İnsanların bir nesnenin varlığına inanmasının temel nedeni nedir?

.....

.....

8. G. Berkeley'e göre bir nesne insanlar tarafından algılanmasa da nasıl var olabilir?

.....

.....

9. G. Berkeley'in görüşü varlık felsefesinde hangi anlayışla ilişkilendirilebilir?

.....

.....

10. G. Berkeley'in "Var olmak algılanmış olmaktır." anlayışı dikkate alındığında aşağıdaki ifadelerden hangisi onun varlık görüşünü en doğru şekilde açıklar?

- A) Varlık, zihnin bir ürünü olduğundan algı dışında bir gerçeklik yoktur.
- B) Nesneler, insan algısından bağımsız olarak maddi bir öz taşır.
- C) Varlık, bilimsel deneylerle doğrulandığında gerçeklik kazanır.
- D) Nesnelerin varlığı, toplumsal uzlaşmaya bağlı olarak değişir.
- E) Varlık, fiziksel etkileşimlerle açıklanabilir.

11-15. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Üniversite yerleşkesindeki kütüphanede Felsefe Kulübü tarafından düzenlenen bir programa katılan öğrenciler, felsefe söyleşilerinde ele alınan "Varlık var mıdır?" sorusuna farklı felsefi yaklaşımlarla değinirler. Söyleşiye katılan öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

Ecem: Her şeyin bir maddi karşılığı vardır. Bu nedenle varlık, sadece gözlemlediğimiz ve ölçebildiğimiz şeylerle tanımlanabilir.

Mustafa: Belki de hiçbir şey var değildir ya da varlıklar vardır. Biz bunu başkalarına bildiremiyor olabiliriz.

Selin: Varlık, zihnimizin ürünü olabilir. Belki de dış dünyada var olan şeyler, sadece zihnimizin algıladığı şekliyle vardır. Bu durumda ideal gerçeklik, maddi olandan daha gerçektir.

Sena: Beden ve ruh, birbirinden ayrı varlık alanlarıdır ama bir bütün olarak varlığı oluşturur. Bu nedenle varlık, sadece maddi ya da ideal olamaz.

Melis: Varlık, kişinin kendi varoluşunu nasıl tanımladığıyla ilgilidir. Ben varım çünkü düşünüyorum ve hissediyorum. Bu benim varoluşumun en temel göstergesidir.

Nazmi: Gerçek varlıklar deneyimlenebilir olanlardır. Bizim algılarımızla varlık kazanan şeyler, fenomenlerin ötesinde bir gerçekliğe sahip olabilir ama bunu kesin olarak bilemeyiz.

Kerem: Varlık sürekli bir değişim ve dönüşüm içindedir. Bu nedenle varlık statik değil dinamik bir süreçtir. Herakleitos'un dediği gibi "Aynı nehre iki kez giremeyiz."

11. Ecem'in görüşü, hangi felsefi akımlarla çelişir? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

12. Melis'in ve Nazmi'nin görüşleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

.....

.....

13. Selin, Sena'nın görüşüne nasıl bir eleştiride bulunabilir?

.....

.....

14. Mustafa'nın varlık anlayışı, diğer öğrencilerin görüşlerinden hangi yönleriyle ayrılır?

.....

.....

15. Kerem'in varlık anlayışı, diğer öğrencilerin görüşlerinden hangi yönleriyle ayrılır?

.....

.....

3. Ünite Elektronik Ölçme ve Değerlendirme Soruları

4. Ünite

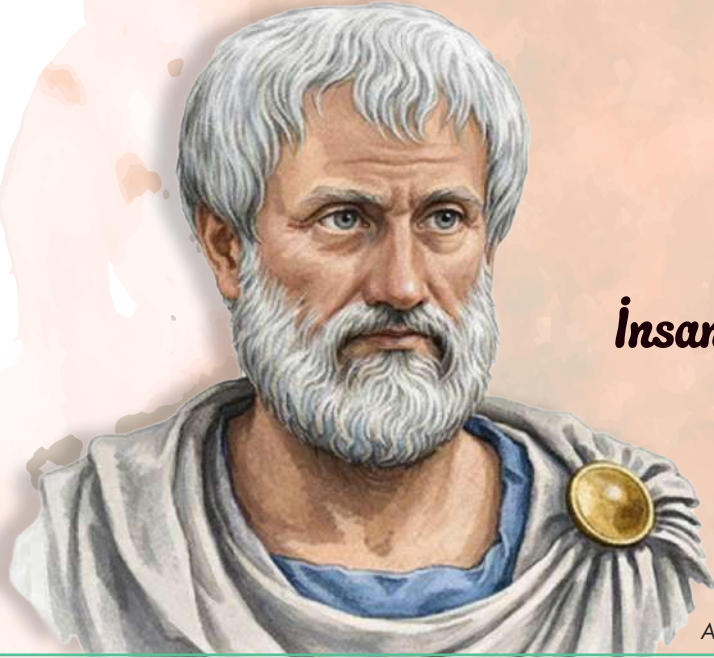
Bilgi Felsefesi

Ünite
Karekodu

Ünite Sunusu

Aristoteles (Temsili)

“ ”

İnsan, doğası gereği bilmek ister.

Aristoteles

► Bu ünite

- bilgi felsefesinin temel kavram, konu ve problemlerini,
- bilgi felsefesi alanındaki düşünce ve argümanlar üzerine felsefi muhakeme yapmayı

öğrenmiş olacaksınız.

Ünite sizlerden bilgi felsefesiyle ilgili metinlerde yer alan kavram, problem ve argümanları inceleyerek bir metin inceleme formu dolduracağınız performans çalışmasını gerçekleştirmeniz; anlam çözümleme tablosu doldurmanız; ölçme ve değerlendirme sorularını çözmeniz beklenmektedir.

4. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

1-5. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Bir çiftçinin en kıymetli ineği kaybolur. Çiftçi, endişe içinde ineğini aramaya başlar. Tam o sırada çiftliğe uğrayan sütçü, ineği yakındaki bir tarlada gördüğünü söyler ve çiftçiye kaygılanmaması için teselli eder. Çiftçi, bunu duyunca emin olmak amacıyla uzaktan tarlaya bakar; orada siyah beyaz, büyük bir şekli andıran bir şey seçer. Bu gördüğü onu rahatlatır. Artık ineğinin nerede olduğunu bilmektedir. Sütçü ise ineğin gerçekten orada olup olmadığını bir daha görüp emin olmak için tarlaya gider. İnek tarladadır ancak küçük bir ağaçlığın içine tamamen gizlenmiştir. Bunun yanı sıra aynı tarlada bir ağaca takılmış siyah beyaz renkli büyük bir kâğıt durmaktadır. Sütçü, durumu bir çırpıda kavrar: Çiftçi, ineği değil bu kâğıdı görmüş ve onu ineğiyle karıştırmıştır. Buradan şu soru doğar: Çiftçi, ineği tarlada gördüğünü söylediğinde gerçekten haklı mıydı?

1. Çiftçinin uzaktan gördüğü siyah beyaz şekle bakarak ineğinin yerini bildiğini söylemesi, bir bilgi midir yoksa bir sanı mıdır? Açıklayınız.
.....
.....
2. Çiftçinin ineğin tarlada olduğunu ifade etmesi, gerçeklikle uyumlu olmasa bile neden ilk bakışta doğru gibi görünmüştür?
.....
.....
3. Çiftçi ile sütçü arasındaki fark, bilgi ile sanı arasındaki ayrımı nasıl gösterir?
.....
.....
4. Bir iddianın "bilgi" olabilmesi için hangi koşullar gereklidir?
.....
.....
5. Eğer hiçbir şeyin kesin olarak bilinmediği kabul edilirse bu durum günlük yaşamda bilgi kavramını nasıl etkiler?
.....
.....

6-11. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Antik kentte yapılan kazılarda tıpla ilgili bir tablet bulunur. Bu eser, Antik Dönem’de yaşamış bir hekimin çeşitli hastalıkları nasıl tedavi ettiğini ve hangi bitkileri kullandığını ayrıntılarıyla ele alan bilgiler içermektedir. Araştırma ekibi, el yazması bu eserdeki bilgilerin doğruluğunu nasıl belirleyecekleri konusunda farklı görüşlere sahiptir.

Arda: El yazmasındaki bilgilerin doğruluğunu belirlemek için bu bilgilerin gerçekte örtüşüp örtüşmediğine bakmalıyız. Eğer bu bilgiler, hastalıkların tedavisini gerçekleştirebiliyorsa doğru kabul edilebilir.

Ceren: Bence eserdeki bilgilerin doğruluğu, günümüzde geçerli olan tıp bilgileriyle uyumuna bakarak belirlenebilir. Elbette, tedavi yöntemlerinin kendi içinde çelişmemesi ve mantıklı bir bütün oluşturması da önemlidir.

Deniz: Eserdeki tedavi yöntemlerinin kabul görüp görmemesi de dikkate alınmalı. Eğer bu bilgiler, antik dönemde veya günümüzde doktorların çoğunluğu tarafından doğru kabul ediliyorsa bunların doğru olduğunu düşünebiliriz.

Hande: Bence bu bilgilerin doğruluğunu tedavi yöntemlerinin pratikte işe yarayıp yaramadığına bakarak değerlendirmeliyiz. Eğer bilgiler yarar sağlıyor ve hastalıkları etkili şekilde tedavi ediyorsa doğru demektir.

Fırat: Bilginin doğruluğunu belirleyen ölçütler, bunlarla sınırlı değildir. Örneğin bazı bilgilerin doğruluğu sezgisel olarak fark edilebilir. Bu tür bilgiler zihinde net ve belirgin biçimde kavranır; belirsizlik, karışıklık ve şüphe içermez. Bu nedenle tek bir ölçüt yerine daha bütüncül bir değerlendirme yapmalıyız.

6. Arda’nın önerdiği doğruluk ölçütüyle tıbbi bir bilgiyi değerlendirmek mümkün müdür?

Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

7. Ceren’in önerdiği doğruluk ölçütü, antik kentte bulunan tabletteki bilgilerin doğruluğunu belirlemek için uygun mudur? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

8. Hande’nin, eserlerin doğruluğunu belirlemek için önerdiği yöntemin avantajları nelerdir?

.....

.....

9. Fırat’ın sözünü ettiği doğruluk ölçütünün hangi durumlarda kullanılabilir olduğunu değerlendiriniz.

.....

.....

10. Siz olsaydınız bu eserdeki bilgilerin doğruluğunu değerlendirmek için hangi ölçütü tercih ederdiniz? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

11. Deniz’in önerdiği doğruluk ölçütü, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Apaçıklık B) Tutarlılık C) Tümel uzlaşım D) Uygunluk E) Yarar

12-15. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Bir grup araştırmacı, yeni keşfedilmiş bir adaya yolculuk yapar. Ekibin amacı; adada bulunan doğal kaynaklar, bitki örtüsü, hayvan türleri ve adanın genel yapısı hakkında bilgi toplamaktır. Adanın sırlarını çözmek için çeşitli yöntemlerle bilgi toplamaya çalışan ekibin üyeleri arasında şöyle bir tartışma gerçekleşir:

Alp: Adada karşılaştığımız her şeyin gerçek olduğunu biliyorum. Bilgimizin kesinliği konusunda hiçbir şüphe yok. Gözlerimizin önündeki gerçeklik apaçıktır.

Aysu: Bu kadar kesin konuşmamalısın, duyularımız bizi yanıltıyor da olabilir. Bu durumda adada gördüğümüz her şeyin bir yanılsama olabileceğini göz ardı etmemeliyiz.

Alp: Adadaki bulgularımızın doğruluğundan şüphe duymuyorum. Burada elde ettiğimiz bilgiler kesindir ve bu bilgilere güvenebiliriz.

Aysu: Ben yine de bilginin mutlak ve evrensel bir doğruluğa sahip olmadığını düşünüyorum. Tarih boyunca insanlar, dünyayı farklı şekillerde algıladılar. Mesela bir zamanlar Dünya'nın düz olduğunu düşündüler. Bu algı, duyularımızın yanıltıcı olabileceğine ve gerçeği tam anlamıyla kavrayamayabileceğimize bir örnektir. Bilginin mutlak olduğunu nasıl iddia edebiliriz ki?

Kaan: Duyularımız, bizi yanıltabilir. Bu doğru ancak aklımızı kullanarak adanın yapısını ve burada karşılaştığımız fenomenlerin doğasını anlamamız mümkün.

Bilge: Akıl yürütme, önemli olabilir ama deney ve gözlem olmadan bir yere varamayız. Adada topladığımız veriler, gözlem yoluyla elde edilmiştir ve bu bilgiler doğrudur.

Oğuz: Hem akılcı düşünce hem de duyuusal deneyim önemlidir ancak her ikisini de eleştirel bir süzgeçten geçirmeliyiz. Gözlemlerimizi ve mantıksal analizlerimizi eleştirel bir şekilde değerlendirdiğimizde belki de bu adanın gizemlerini çözebiliriz. Bu nedenle her bilgi parçasını sorgulamalı ve eleştiriye açık olmalıyız.

Gökçe: Bu adanın gerçek doğasını anlamak için sadece mantığa ya da gözleme değil sezgilerimize de güvenmeliyiz. Belki de adanın en büyük sırrı, sezgilerimizle kavrayabileceğimiz bir gerçekte saklıdır. Mantığın ve gözlemin ötesinde sezgilerimizin bize söyleyebileceği çok şey olabilir.

12. Alp ve Aysu arasındaki tartışma, bilgi felsefesinin hangi problemi ile ilgilidir?

.....

13. Kaan, görüşünü temellendirmek için hangi filozofların görüşlerine atıfta bulunabilir?

.....

14. Bilge ile Gökçe'nin bilgi anlayışlarında hangi yönlerden benzerlikler ve farklılıklar vardır?

.....

15. Oğuz'un bilgi anlayışı, septsizizmle hangi yönlerden farklılık göstermektedir?

.....

4. Ünite Elektronik Ölçme ve Değerlendirme Soruları

5. Ünite

Ahlak Felsefesi

Ünite
Karekodu

Ünite Sunusu

Immanuel Kant (Temsili)

“ ”

“İki şey, üzerlerine sık sık eğilip
ısrarla düşünülürse insanın ruhsal
yapısını hep yeni, hep artan bir
hayranlık ve korkunç bir saygıyla
dolduruyor: üzerimdeki yıldızlı gök
ve içimdeki ahlak yasası.”

Immanuel Kant

► Bu ünite

- ahlak felsefesinin temel kavram, konu ve problemlerini,
- ahlak felsefesi alanındaki düşünce ve argümanlar üzerine felsefi muhakeme yapmayı

öğrenmiş olacaksınız.

Ünite sizlerden ahlak felsefesiyle ilgili metinlerde yer alan kavram, problem ve argümanları inceleyerek bir metin inceleme formu dolduracağınız performans çalışmasını gerçekleştirmeniz; anlam çözümleme tablosunu doldurmanız, ölçme ve değerlendirme sorularını çözmeniz beklenmektedir.

5. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

1-3. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Bir şehirde büyük bir sel felaketi yaşanmaktadır. Kurtarma ekipleri, sel sırasında sınırlı kaynaklarla karşı karşıya kalmıştır ve herkesi aynı anda kurtaramayacaklarını fark ederler. Ekip lideri, daha fazla insanın hayatını kurtarmak için belirli bölgelere öncelik vermek zorunda kalır.

1. Kurtarma ekibi lideri, karar verirken hangi ahlaki ilkeleri dikkate almalıdır?
.....
.....
2. Kurtarma ekibi liderinin, bazı insanları kurtarmak için diğerlerini bekletme kararı I. Kant'ın bakış açısına göre ahlaki bir eylem midir? Açıklayınız.
.....
.....
3. Bu olayda insanın topluma karşı sorumluluğu ile kendi vicdanı arasında nasıl bir denge kurulabilir? Gerekçelendirerek açıklayınız.
.....
.....

4-7. soruları metne göre cevaplayınız.

Zeynep, çok sevdiği bir arkadaşının büyük bir sır sakladığını öğrenir. Bu sır, başka bir arkadaşının güvenliğini riske atarak onu ciddi şekilde etkileyebilecek niteliktedir. Zeynep, bu sırrı açıklayıp açıklamama konusunda kararsızdır.

4. Zeynep'in sırrı saklaması durumunda hangi ahlaki değerler ön plana çıkar?
.....
.....
5. Zeynep'in durumu, Sokrates'in ahlaki yaklaşımı açısından nasıl değerlendirilebilir? Açıklayınız.
.....
.....
6. Zeynep'in vereceği karar, arkadaşlık ilişkileri ve toplumsal sorumluluklar arasındaki ahlaki dengeyi kurma açısından ne tür bir mesaj vermektedir?
.....
.....
7. Sır saklamak, ahlaki açıdan her zaman doğru bir tutum mudur? Gerekçelendirerek açıklayınız.
.....
.....

8-11. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Aristoteles (Temsilî, mermer büst)

"Bazı alışkanlıklarımızı ailemizden veya arkadaşlarımızdan ediniriz. Edindiğimiz bu alışkanlıkları değiştirmek kolay değildir."

Arthur Schopenhauer
(Artur Şopenhaur)

"Yaptığımız şeyleri olduğumuz kişi olduğumuz için yaparız. Karakterimizi değiştiremeyiz."

J. P. Sartre

"Ne yapacağımızı ve nasıl bir insan olacağımızı seçmekte özgürüz."

8. Filozofların özgürlük ve sorumluluk ilişkisine dair görüşleri, hangi felsefi yaklaşımlara dayanır? Açıklayınız.

.....

.....

9. Bir kişinin zor bir durumda yaptığı yanlış davranış; determinizm, indeterminizm ve otodeterminizm tarafından nasıl yorumlanır?

.....

.....

10. Size göre davranışlarınızda özgür olabilir misiniz? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

11. Victor Hugo'nun "Sefiller" eserinde mahkûmiyeti yeni biten ve yoksulluk içinde olan Jean Valjean, kendisini misafir eden Piskopos'un evinden gümüş tabak ve çatalı çantasına koyarak evden çıkar. Valjean yakalandığında Piskopos, bunları Valjean'a kendisinin verdiğini söyler. Bundan sonra Valjean'ın yaşamının seyri değişir. Yukarıda görüşleri verilen filozoflardan hangisinin görüşü, bu durumu nasıl açıklar?

.....

.....

.....

.....

12-15. soruları metne göre cevaplayınız.

Bir şirket, çevreye duyarlı olduğunu iddia eden bir kampanya yürütmektedir. Ancak bir süre sonra şirketin üretim tesislerindeki atıkları yakında bulunan bir nehre bıraktığı ve ciddi çevre kirliliğine yol açtığı ortaya çıkar. Şirket, maliyeti düşürmek için bu yöntemi seçtiğini ve aynı zamanda kârı artırarak işçilere daha iyi maaşlar ödediğini belirtmektedir. Şirket yönetimi, "Eğer bunu yapmasaydık işçilerimizin maaşlarını yükseltemezdik ve onların yaşam kalitesini iyileştiremezdik." diyerek kararını savunmaktadır. Buna karşın şirketin bazı çalışanları, şirketin kârını artırmak için çevreyi kirlletmesinin ahlaki olarak kabul edilemez olduğunu ve uzun vadede topluma zarar verdiğini savunmaktadır.

12. Çevrenin kirlenmesi ile işçilerin refahı arasında bir seçim yapılırken hangi ahlaki ilkenin uygulanması gerektiğine nasıl karar verilmelidir?

13. Şirketin, kârını artırmak ve işçilere daha iyi bir yaşam sağlamak için çevreyi kirlletmesi ahlaki midir? Bu durumu evrensel ahlak yasasını kabul eden ve kabul etmeyen filozofların yaklaşımlarından birinin görüşlerine atıfta bulunarak değerlendiriniz.

14. Bu metne göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Yönetimin şirketin çıkarlarını düşünerek aldığı bu karar, M. Stirner'ın ahlak anlayışı ile çelişir.
- B) T. Hobbes'ın ahlak anlayışına göre yönetimin çevreyi kirlletme kararı insan doğasının bir sonucudur.
- C) J. S. Mill'in ahlak anlayışına göre yönetimin aldığı kararın ahlaki boyutu, niyetine göre değerlendirilmelidir.
- D) I. Kant'ın ahlak anlayışına göre yönetimin kararının ahlaki olup olmadığına karar vermek için eylemin sonucuna bakılmalıdır.
- E) Yönetimin kararı, işçilerin maaşlarını artırma niyetine dayandığı için Farabî'nin ahlak anlayışına göre ahlakidir.

15. Bu metne göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Şirketin çevreyi kirlletmesi, toplumun genel refahını göz ardı ettiği için J. Bentham'ın ahlak anlayışına göre kötüdür.
- B) Sokrates'in ahlak anlayışına göre şirket, bu kararını iyi ve kötü kavramlarını tam olarak ayıramadığı için vermiştir.
- C) Epiküros'un ahlak anlayışına göre şirketin verdiği karar, şirket çalışanları açısından düşünüldüğünde iyi bir karardır.
- D) Şirketin kararı, işçilerin faydasına olacağı için J. S. Mill'in ahlak anlayışı bakımından değerlendirildiğinde ahlaki bir karardır.
- E) Şirket yönetiminin aldığı karar, işçilerin refahını gözetmek amacıyla alınması bakımından değerlendirildiğinde I. Kant'ın ahlak anlayışı ile uyumludur.

6. Ünite

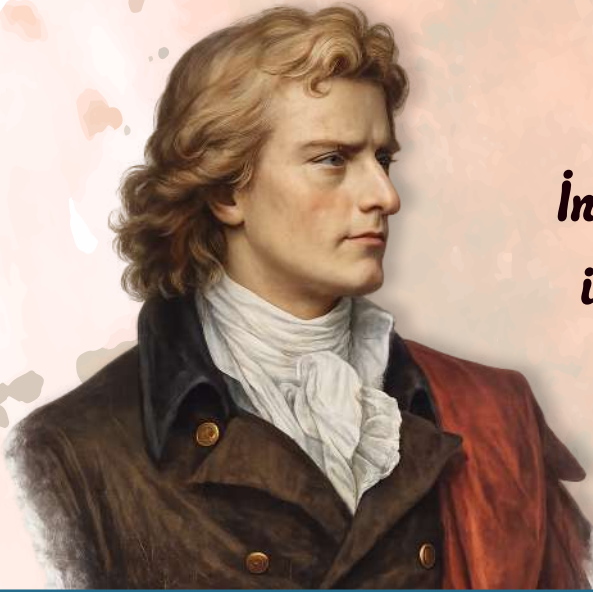
Estetik ve Sanat Felsefesi

Ünite
Karekodu

Ünite Sunusu

Friedrich Schiller [Fredrih Şilar (Temsili)]

“ ”

*İnsanın özgürlük hedefine doğru
ilerlediği yol güzellikten geçer.*

Friedrich Schiller

► Bu ünite

- estetik ve sanat felsefesinin temel kavram, konu ve problemlerini,
- estetik ve sanat felsefesi alanındaki düşünce ve argümanlar üzerine felsefi muhakeme yapmayı

öğrenmiş olacaksınız.

Ünite sizlerden estetik ve sanat felsefesiyle ilgili metinlerde yer alan kavram, problem ve argümanları inceleyerek bir metin inceleme formu dolduracağınız performans çalışmasını gerçekleştirmeniz; ölçme ve değerlendirme sorularını çözmeniz beklenmektedir.

6. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

1-4. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Sezen ve Fatih, doğa yürüyüşüne çıkar. Bir süre doğanın büyüleyici manzarası eşliğinde sessizce yürüdükten sonra aralarında konuşma başlar.

Sezen: Doğa gerçekten etkileyici değil mi? Peki, bu doğal gerçeklik ile senin bir tuvale döktüğün sanat eseri arasında nasıl bir fark var?

Fatih: Doğa, kendi içinde muhteşem ama tuvalimdeki bir manzara resmi, bence daha farklı bir anlam taşıyor. Ben, doğayı sadece kopyalamıyorum. Ona duygularımı, düşüncelerimi katıyorum.

Sezen: Peki, sence doğadaki manzara mı daha güzel yoksa tuvalindeki mi?

Fatih: Doğa, kendi başına güzel olabilir ama bir sanatçı olarak gördüğüm şeylere kişisel bir anlam ve duygu yüklemek zorundayım. Bunu yaparken de doğayı estetik bir nesneye dönüştürüyorum. Dolayısıyla güzellik bakımından şu daha güzeldir demek yanlış olsa da sanat eserinin estetik değerinin daha fazla olduğunu söyleyebilirim.

Sezen: Bu, tam da estetik ve sanat felsefesi ile ilgili bir konu.

Fatih: Bu iki disiplin arasında nasıl bir fark var?

Sezen: Estetik; güzelliğin doğasını, beğeni yargılarımızı ve estetik hazlarımızı sorgular. Mesela neden bir dağ manzarasını güzel buluyoruz? Neden bir çiçek ya da bir gün batımı, bize estetik haz verir? Bunlar estetiğin konusu. Sanat felsefesi ise daha sınırlı; bir resim, bir heykel ya da bir şiir gibi insan eliyle oluşturulmuş eserlerin neden ve nasıl güzel olduğunu sorgular.

Fatih: Peki, bu iki disiplinin ortak noktaları neler?

Sezen: ...

1. Sezen ve Fatih'in konuşmasını estetik ve sanat felsefesinin hangi problemleri ile ilişkilendirirsiniz?

.....

.....

2. Fatih'in sanat eserinin estetik değerinin daha fazla olduğu görüşüne katılıyor musunuz? Açıklayınız.

.....

.....

3. Fatih'in sanat aracılığıyla doğayı estetik bir nesneye dönüştürmesi, estetik deneyim üzerinde nasıl bir etki yaratır?

.....

.....

4. Sezen'in yerinde olsaydınız Fatih'in son sorusuna cevabınız ne olurdu?

.....

.....

5-8. soruları filozofların görüşlerine göre cevaplayınız.

- Sanat, insanın iç dünyasında bulunan potansiyelin çizgi, renk, jest, ses, söz ve duygular yoluyla açığa çıkmasıdır. [*Lev Nikolayeviç Tolstoy (Lev Nikolayeviç Tolstoy)*]
- İnsan, kelimenin tam anlamıyla ancak insan olduğu zaman oynar ve ancak oynadığı zaman tam bir insandır. Bu bakımdan hem oyunun hem de güzelin insan üzerinde özgürleştirici etkisi vardır. (*Friedrich Schiller*)
- Bir sanat yapıtı, bir gerçekliğin hem simgesi hem tıpatıp anlatımı olduğu zaman değerlidir. [*Guy de Maupassant (Giy dö Mopassan)*]
- Sanatın doğruluğu hiçbir zaman mutlak gerçeklik olmayacaktır. Sanat "şey"i kendisini veremez. (*Victor Hugo*)

5. Yukarıdaki görüşleri sanat kuramları ile eşleştirerek tablodaki ilgili bölümlere (✓) işareti koyunuz.

Filozoflar	Sanat Kuramları		
	Taklit Olarak Sanat Kuramı	Yaratım Olarak Sanat Kuramı	Oyun Olarak Sanat Kuramı
L. N. Tolstoy			
Friedrich Schiller			
Guy de Maupassant			
Victor Hugo			

6. Sanatın, insanın duygu ve coşkusunu yansıtmayı, sanat eserinin niteliğini nasıl etkiler?

.....

.....

7. Sanatın estetik değeri, onun gerçekliği taklit etmesine mi bağlıdır? Açıklayınız.

.....

.....

8. Sizce sanat, duygu ve düşüncelerin ifadesi midir; gerçekliği yansıtır mı yoksa özgürleşme süreci midir? Açıklayınız.

.....

.....

9-13. soruları metne göre cevaplayınız.

Kant'a göre bir nesne hakkında "Bu güzeldir." denildiğinde bu yargının kişisel beğenilerden bağımsız olarak genel bir geçerlilik taşıması gerekir. Bir nesnenin güzel olarak nitelendirilmesi yalnızca bireysel hazza dayanmaz; herkesin o şeyde güzellik bulması beklenir. Başka bir deyişle "Bir şey güzeldir." denildiğinde bu güzelliği algılayan herkesin benzer bir haz duyması gerekir.

Pythagoras'a göre güzel, doğadaki uyumun kendisidir. Bu, aynı zamanda doğanın nesnel bir yasası olduğunu ortaya koyar. Güzelin özü; orantı, ölçü, simetri, uyum ya da çoklukların birliğidir.

Hegel'e göre sanat güzelliği tinden doğan bir güzelliştir, tin ve tin ürünleri doğadan ve doğanın görünüşlerinden üstündür. Güzellik idesi kendini sanat eserlerinde gösterir.

Heidegger'e göre güzel kavramı, içsel-içeriksel nitelikler bağlamında ele alınmalıdır. Örneğin bir kelebeğin güzelliği, kanatlarındaki denge ya da renk uyumu gibi dışsal-biçimsel niteliklerin yanı sıra o kelebeğin, hareketliliği ya da canlılığı gibi bazı içeriksel niteliklerden oluşur.

9. Immanuel Kant, Pythagoras, Georg Wilhelm Friedrich Hegel ve Martin Heidegger'e göre güzelliğin kaynağı nelerdir?

10. Doğada bulunan bir güzellik ile insan eliyle oluşturulmuş sanat eserinin güzelliği arasında fark var mıdır? Açıklayınız.

11. "Güzel olan herkes için güzel midir?" sorusunu Immanuel Kant ve Martin Heidegger'in görüşleri doğrultusunda değerlendiriniz.

12. Bir mimari yapı, müzik eseri ya da resimde "orantı ve uyum" bulunması o eserin güzel olduğunu kanıtlar mı? Açıklayınız.

13. "Bir sanat eseri, insan düşüncesini ve ruhunu yansıttığı ölçüde değerlidir." görüşü, aşağıdaki filozoflardan hangisinin anlayışıyla daha çok örtüşür?

A) Aristoteles B) Hegel C) Heidegger D) I. Kant E) Pythagoras

6. Ünite Elektronik Ölçme ve Değerlendirme Soruları

7. Ünite

Siyaset Felsefesi

Ünite
Karekodu

Ünite Sunusu

“ ”

İnsan özgür doğar oysa her yerde zincire vurulmuştur.

Jean Jacques Rousseau

Jean Jacques Rousseau [Jan Jak Russo (Temsili)]

► Bu ünite

- siyaset felsefesinin temel kavram, konu ve problemlerini,
- siyaset felsefesi alanındaki düşünce ve argümanlar üzerine felsefi muhakeme yapmayı

öğrenmiş olacaksınız.

Ünite sizlerden siyaset felsefesiyle ilgili metinlerde yer alan kavram, problem ve argümanları inceleyerek bir metin inceleme formu dolduracağınız performans çalışmasını gerçekleştirmeniz; ölçme ve değerlendirme sorularını çözmeniz beklenmektedir.

7. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

1 ve 2. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Bir iş yerinin yöneticileri, iş yerinin çeşitli alanlarına güvenlik kameraları taktırmayı planlamaktadır. Yönetim, bu kameraların hem disiplini hem de çalışanların güvenliğini sağlayacağını ve olası sorunları önceden tespit etmekte faydalı olacağını savunmaktadır. Ancak bazı çalışanlar, bu kameraların sürekli izlenme hissi yaratarak kişisel özgürlüklerini ihlal ettiğini düşünmektedir. Bununla birlikte çalışanlar, özel alanlarının kalmadığını ve sürekli gözlem altında olmanın kendilerini rahatsız ettiğini de belirtmektedir. Yönetim ise güvenliğin özgürlükten daha önemli olduğunu savunmaktadır.

1. İş yeri yönetimi, sunduğu argümanlarda sizce haklı mıdır? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

2. Bu durumda iş yeri güvenliği ile çalışanların bireysel özgürlüğü arasındaki denge nasıl sağlanabilir?

.....

.....

3-6. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Bir televizyon programında uzmanlar ve katılımcılar "ideal düzenin inşası" konusunu tartışmaktadır.

Sunucu: Hoş geldiniz! Bu programımızda sizinle ideal düzenin nasıl inşa edilebileceğini tartışacağız. Konuklarımız arasında farklı yaklaşımları savunan uzmanlar var. Size ilk olarak şu soruyu yöneltelim: İdeal düzeni hangi temeller üzerine inşa etmeliyiz?

Birinci uzman: Özgürlük temel olmalı. Bireylerin dinî, siyasal ve ekonomik özgürlükleri olmadan ideal bir düzen kurulamaz.

İkinci uzman: Özgürlük, eşitlik olmadan bir anlam ifade etmez. İnsanlar arasında eşitlik sağlanmadan ideal bir düzen oluşturulamaz.

Üçüncü uzman: Adalet, her şeyden önce gelir. Toplumsal adalet sağlanmadan ne özgürlük ne de eşitlik mümkün olur.

3. Birinci uzmanın savunduğu görüşün güçlü ve zayıf yönleri nelerdir? Açıklayınız.

.....

.....

4. İkinci uzmanın eşitlik vurgusu, hangi felsefi yaklaşımla ilişkilendirilebilir?

.....

.....

5. Üçüncü uzman, savunduğu görüşü desteklemek için başka hangi argümanlar öne sürebilir?

.....

.....

6. Düzenin imkânı konusunda uzmanlardan hangisinin görüşlerini desteklersiniz? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

7-10. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Tarih dersinde öğretmen, eski Türk devletlerinin kuruluşunu ve yapısını anlatmaktadır.

Öğretmen: Eski Türk devletleri, göçebe toplumların özelliklerini taşırdı ve bu devletlerin oluşumu aile ve boy birliği esasına dayanıyordu. En küçük toplumsal yapı aileydi. Aileler ise "boy" denilen daha büyük toplulukları, boylar da birleşerek "budun"ları oluştururdu. Devletin temelini oluşturan bu yapıyı bir arada tutan güç ise toplumsal dayanışma ve ortak düşmana karşı birlikte hareket etme becerileriydi. Eski Türk devletlerinde hükümdar, genellikle "kağan" ünvanını alırdı. Peki, kağan nasıl seçilirdi?

Cengiz: Kağanlar, genellikle soylu ailelerden gelirdi ve kağanlık, çoğunlukla babadan oğula geçerdi.

Ethem: Ama sadece soylu olmaları yetmezdi. Kağanın liderlik vasıflarını kanıtlaması, halkın güvenini kazanması da gerekirdi. İyi bir savaşçı olması, halkını zorlu yaşam şartlarında koruyabilmesi, düşmanlara karşı zafer kazanması ve halkın refahını sağlaması çok önemliydi.

Özlem: Eski Türklerdeki "kut" anlayışı da liderin belirlenmesinde önemli bence. Kağanın Gök Tanrı'dan aldığı kutsal bir yetkiye sahip olduğu düşünülürdü. Eğer kağan başarısız olursa halk, Tanrı'nın ondan "kut"u geri aldığına inanır ve böylece meşruiyetini kaybederdi.

Filiz: Fakat halkın desteği olmadan bu meşruiyet, pek de güçlü olmazdı. Eski Türk devletlerinde liderler, savaşlarda gösterdikleri başarılarla da iktidara gelir ve bu başarılarla halkın güvenini kazanırdı.

Mahmut: Eski Türk toplum yapısında herkesin bir görevi vardı. Toplum, genellikle savaşçı bir yapıya sahipti çünkü göçebe yaşam tarzında hem hayatta kalmak hem de topraklarını savunmak önemliydi. Kağanlar ise topluluğun lideri olarak bu savaşçı toplumun en üst seviyesindeki kişiydi. Onların görevi halkı korumak, refahı sağlamak ve adaleti uygulamaktı.

Öğretmen: Kağan, sadece bir savaşçı lider değil aynı zamanda halkın manevi lideriydi. Toplumun ahlaki düzenini de sağlamak zorundaydı. Eğer toplumda bir düzensizlik olursa ya da kağan başarısız olursa halk, bu lideri değiştirme hakkına sahipti. Toy (kurultay) adı verilen meclislerde önemli kararlar alınır ve liderler seçilirdi. Bu durum, halkın rızası ve katılımının devletin işleyişini şekillendirmesiyle karşılaştırılabilir.

7. Eski Türk toplumlarında devletin kökenini doğal devlet ve yapay devlet yaklaşımlarından hangisi ile açıklamak mümkündür? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

8. Eski Türk kağanları, iktidarlarının meşruiyetini nasıl sağlamışlardır?

.....

.....

9. Eski Türk devletlerinde toy meclislerinin varlığı, devletin yapay bir kurum olduğunu savunan düşünürlerden hangilerinin görüşleri ile ilişkilendirilebilir? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

10. Eski Türk devletlerindeki yönetim anlayışı, otorite tiplerinden hangisiyle örtüşür? Gerekçelendirerek açıklayınız.

.....

.....

7. Ünite Elektronik Ölçme ve Değerlendirme Soruları

8. Ünite

Din Felsefesi

Ünite
Karekodu

Ünite Sunusu

“ ”
***Din felsefesi; ebedî huzurun,
hakikatin bölgesidir.***

Georg Wilhelm Friedrich Hegels

Georg Wilhelm Friedrich Hegel (Temsili)

► Bu ünite

- din felsefesinin temel kavram, konu ve problemlerini,
- din felsefesi alanındaki düşünce ve argümanlar üzerine felsefi muhakeme yapmayı

öğrenmiş olacaksınız.

Ünite sızlerden din felsefesiyle ilgili metinlerde yer alan kavram, problem ve argümanları inceleyerek bir metin inceleme formu dolduracağınız performans çalışmasını gerçekleştirmeniz; yapılandırılmış gridi çözümlemeniz, ölçme ve değerlendirme sorularını çözmeniz beklenmektedir.

8. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

1-5. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Bir grup üniversite öğrencisi, kantinde ruhun ölümsüzlüğü üzerine tartışmaktadır.

Yunus Emre: Bana göre ruhun ölümsüzlüğü, dinlerin temel öğretilerinden biridir. Eğer ruh ölümsüz değilse hayatın anlamı ve ahlaki sorumluluklarımız da anlamsız olur. Tanrı'nın adaletini gerçekleştirebilmesi için ruhun ölümden sonra var olması gerekir.

Merve: Fakat ruhun ölümsüzlüğü, bilimsel olarak kanıtlanabilir bir şey değildir. İnsan beyni öldüğünde bilincin de sona erdiğini düşünüyorum. Ruhun varlığı ve ölümsüzlüğü daha çok inanca dayalı bir kavram gibi geliyor.

Alihan: Platon'a göre ruh, beden ölümünden sonra da var olmaya devam eder. O, ruhun bedenden bağımsız ve ebedî bir yapısı olduğunu savunuyor. Yani ruh, zaten bu dünyada bedenden önce var olan bir şeydir.

Neslişah: Modern felsefede bazı filozoflar, ruh ve beden birbirinden ayrı varlıklar olduğunu savunmuş fakat bunu nasıl ilişkilendireceklerini çözmekte zorlanmışlar. Ruhun varlığı ya da ölümsüzlüğü bana oldukça belirsiz görünüyor.

Kemal: Ruhun ölümsüzlüğü sadece kişisel bir inanç meselesi olmamalı. Ruhun ölümsüzlüğü, özellikle ahiret inancıyla ilgili önemli bir tartışmadır. Eğer ruh ölümsüz değilse Tanrı'nın adaletinden nasıl bahsedebiliriz?

1. Yunus Emre'nin ruhun ölümsüzlüğü hakkında öne sürdüğü argümanın güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?

Güçlü Yönleri	Zayıf Yönleri

2. Merve'nin ruhun ölümsüzlüğünün bilimsel olarak kanıtlanamayacağını savunması, Tanrı'nın varlığına ilişkin hangi yaklaşımlarla çelişir? Açıklayınız.

3. Alihan'ın ruh anlayışı, hangi felsefi argümanlarla temellendirilebilir?

4. Neslişah'ın ruh ve beden ayrı varlıklar olduğu görüşüne yönelik şüphelerini nasıl değerlendirirsiniz?

5. Kemal'in ruhun ölümsüzlüğünü ahiret inancıyla ilişkilendirmesi, onun ahlaki sorumlulukları üzerinde ne gibi etkiler ortaya çıkarabilir?

6-8. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Doğa, Defne, Bartu, Ege ve Deniz Tanrı kanıtları dersini işledikten sonra bu kanıtlarla ilgili görüşlerini aşağıdaki gibi kartlara yazdılar.

Doğa: Tanrı, en yüce varlıktır ve ondan daha büyük bir varlık düşünülemez. Onun varlığı o kadar kesindir ki yokluğu bile hayal edilemez.

Defne: Evrendeki her olayın bir nedeni vardır. Neden olan olayların da bir nedeni vardır. Bu zincir, sonsuza kadar geri gidemez; bir noktada kendiliğinden var olan bir ilk neden bulunmalıdır. Bu ilk neden ise Tanrı'dır.

Bartu: İnsan yapımı bir nesnede (örneğin bir ev veya otomobil) düzen, plan ve amaçlılık gördüğümüzde bunun bilinçli ve zeki bir tasarımcının eseri olduğunu anlarız. Benzer şekilde organizmalardaki ve özellikle insan vücudundaki kusursuz düzen ve amaçlı yapı da bu mükemmel düzenin bir yaratıcısı olması gerektiğini gösterir. Bu yaratıcı da Tanrı'dır.

Ege: Tanrı'nın var olduğu, mükemmel bir varlık olduğu ve bizde bulunan her şeyin ondan geldiği kabul edildiğinde bu düşüncenin doğru olduğu sonucuna varılır. Bu nedenle açık ve seçik olan ve Tanrı'dan gelen fikirlerimizin ya da kavramlarımızın yanlış olma ihtimali yoktur.

Deniz: Doğa, karmaşık bir sistemdir. Güneş sistemindeki gezegenlerin hareket düzeni; yeryüzündeki mevsimlerin düzenli işleyişi ve canlı organizmaların her parçasının uyumlu yapısı, bir düzenin varlığını gösterir. Örneğin bir insanın beynindeki milyonlarca hücre, uyumlu bir şekilde birlikte çalışır. Bu kadar karmaşık ve etkili bir yapının sadece doğal etmenlerin tesadüfleriyle meydana gelmesi mümkün değildir. Bu düzene ve uyuma sadece yaratıcı bir güç olan Tanrı'nın varlığı açıklık getirebilir.

6. Öğrencilerin görüşlerini Tanrı kanıtları ile eşleştirerek tablodaki ilgili bölümlere (✓) işareti koyunuz.

	Ontolojik Kanıt	Kozmolojik Kanıt	Teleolojik Kanıt
Doğa			
Defne			
Bartu			
Ege			
Deniz			

7. William Paley'in (Vilyım Peli) "Çölde taş görsek şeklini doğa olaylarına dayandırabiliriz ancak çölde bir saat görürsek saatin mekanizması, onu oluşturan bir saatçiyi akla getirir." şeklindeki Tanrı kanıtını hangi öğrenci savunmuştur? Açıklayınız.

.....

.....

8. Aristoteles'in "Kendisi hareketsiz olan ilk hareket ettirici Tanrı, her şeyin final nedenidir." anlayışı, hangi öğrencinin Tanrı kanıtı görüşüne uygundur? Açıklayınız.

.....

.....

9-13. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Platon'a göre evrenin meydana gelişi, görünen her şeyi bir düzensizlik içinde bulan Tanrı'nın "kaostan düzene çıkarması"dır. "Çünkü düzen, kaostan daha iyidir." Kaos, evrenin ortaya çıkışından önceki karmaşa veya düzensizliği ifade eder ve onun aksine evren de düzenli var oluşa karşılık gelir. Dahası kaostan kozmosa geçiş, kendi kendine şans eseri meydana gelen bir olay olarak düşünülemez, aksine Tanrı'nın yaratmasını gerektirir.

Peter Guthrie Tait "Enerjinin dağılımı, kesin bir şekilde madde ve enerji üzerinde işleyen şimdiki yasalarla sağlanamayacak olan her şeyin içinde bulunduğu bir durumu, bir başlangıcı öngörür." der.

Franz Brentano "Enerjinin korunumu yasasına göre doğa kendi kendine bırakıldığında kaybettiği enerjinin en küçük parçasını tekrar kazanamaz. Dolayısıyla evrenin enerji miktarının bir kaynağa sahip olduğunu varsaymaya kesinlikle mecburuz. Bu enerji, evrene sonlu bir zaman önce dünyanın ötesindeki bir prensip tarafından verildi. Onun eylemi, evrenin tüm tarihinin Alfa ve Omega'sıdır." der.

9. Platon'a göre evrenin ortaya çıkışı nasıl açıklanmaktadır? Açıklayınız.

10. Peter Guthrie Tait'in enerjiyle ilgili görüşü, evrenin başlangıcı hakkında hangi sonuca ulaşmaktadır?

11. Franz Brentano, enerji akışının kaynağını neden sorgulamaktadır? Açıklayınız.

12. Evrenin bir başlangıcı olduğunu savunan düşünürler hangi gerekçelere dayanmaktadır?

13. "Evren kendi kendine oluşmuş olabilir." görüşü metindeki hangi düşüncelerle eleştirilmektedir?

9. Ünite

Bilim Felsefesi

Ünite
Karekodu

Ünite Sunusu

“ ”

Bilim, gözlem yoluyla ve bu gözlem üzerine kurulmuş akıl yürütme ile önce dünyayla ilgili belirli olguları, sonra da bu olguları birbirine bağlayan yasaları bulgulama ve geleceğin önceden kestirilmesini olanaklı kılma girişimidir.

Bertrand Russell

Bertrand Russell (Temsili)

Bu ünite

- bilim felsefesinin temel kavram, konu ve problemlerini,
- bilim felsefesi alanındaki düşünce ve argümanlar üzerine felsefi muhakeme yapmayı

öğrenmiş olacaksınız.

Ünite sizlerden bilim felsefesiyle ilgili metinlerde yer alan kavram, problem ve argümanları inceleyerek bir metin inceleme formu dolduracağınız performans çalışmasını gerçekleştirmeniz; ölçme ve değerlendirme sorularını çözmeniz beklenmektedir.

9. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

1-3. soruları aşağıdaki tablodan ve açıklamalardan yararlanarak cevaplayınız.

Felsefe dersinde öğretmen, öğrencilerine aşağıdaki eşleştirme tablosunu vermiştir. Tablodaki tanımlarla bilim felsefesinin temel kavramlarını eşleştirmelerini istemiştir.

Bilimsel Yöntem-Deney-Gözlem-Hipotez-Kuram-Yasa

Tanım Numarası	Tanım	Kavram
1	Doğrudan veya dolaylı olarak olayları ve olguları dikkatle izleme süreci.	
2	Bir hipotezi test etmek için kontrollü koşullar altında yapılan sistematik gözlem ve ölçüm süreci.	
3	Bilimsel bir durumu açıklamak ve tahminlerde bulunmak için kullanılan önerme.	
4	Geniş bir dizi gözlem ve hipotezi açıklamak için geliştirilen, doğrulanmış ve genellikle kabul gören model.	
5	Çok sayıda gözlem ve deney sonucunda doğruluğu kanıtlanmış, evrensel geçerliliğe sahip bilimsel ifade.	
6	Bilimsel çalışmaların gerçekleştirilmesinde izlenen sistematik ve nesnel aşamalar bütünü.	

Öğrencilerden bazılarının yaptıkları eşleştirmeler şu şekildedir:

Rıza: 1-Deney, 2-Yasa, 3-Hipotez, 4-Kuram, 5-Gözlem, 6-Bilimsel Yöntem

Öykü: 1-Hipotez, 2-Kuram, 3-Yasa, 4-Deney, 5-Bilimsel Yöntem, 6-Gözlem

Selma: 1- Gözlem, 2-Yasa, 3-Hipotez, 4-Kuram, 5-Deney, 6-Bilimsel Yöntem

1. Rıza, hangi kavramları doğru eşleştirmiştir?

.....

.....

2. Öykü'nün yaptığı eşleştirmelerden hangileri hatalıdır?

.....

.....

3. Selma'nın tüm eşleştirmelerinin doğru olması için hangi kavramların yeri değişmelidir?

.....

.....

4-9. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Bir sabah Nurten, kafede kahvaltı yaparken gazeteyi eline alır ve burç yorumları sayfasını açar. Yüksek sesle kendi burcunu okur: “Balık burçları, bugün karşınıza önemli fırsatlar çıkabilir. Cesur adımlar atmak için harika bir gün ama dikkatli olun, yakın bir arkadaşınızla küçük bir anlaşmazlık yaşayabilirsiniz.”

Karşısında oturan Önder, bu duruma biraz gülerek “Gerçekten burçlara inanıyor musun?” diye sorar.

Nurten: Evet, inanıyorum. Bazen gerçekten tam da yazdığı gibi şeyler yaşıyorum.

Önder: Bugün milyonlarca Balık Burcu, önemli bir fırsatla karşılaşacak yani? Sence bu doğru olabilir mi?

Nurten: Neden olmasın? Astrolojinin kökeni, çok eskiye dayanıyor; yüzyıllardır kullanılıyor. Astrologlar, gezegenlerin hareketleriyle ilgili gözlemlerle bu bilgilere ulaşıyor. Bu yüzden astrolojinin bilimsel bir temele dayandığını düşünüyorum. Sonuçta bu bilgiler gözleme dayanıyorsa neden bilim sayılmasın?

Önder: Ama bilim, sadece gözlemler yapmaktan ibaret değil. Bir bilgi alanının bilim kabul edilmesi için hipotezlerinin test edilebilir olması ve gözlemlerle doğrulanabilmesi gerekir. Oysa astrolojik öngörüler, genellikle çok genel ve birçok duruma uyarlanabilir. Bu nedenle astroloji bilim değil sözde bilimdir.

Nurten: Katılmıyorum. Sonuçta burçlar, insan karakterini belirliyor. Bu da gezegenlerin konum ve hareketlerinin insan hayatını etkilediğini gösteriyor.

Önder: Tamam ama gezegen hareketleri hayatımızı etkiliyor diye bir iddiayı nasıl bilimsel bir şekilde doğrulayabiliriz ki?

Nurten: Ama bazı öngörüler gerçekten tutuyor. Birkaç hafta önce burcum, iş hayatında dikkatli olmam gerektiğini yazmıştı. O hafta gerçekten iş yerinde sorunlar yaşadım. Bu bir tür doğrulama değil mi?

Önder: Bence değil. Bilimsel yöntemlerde bir hipotezin doğru olup olmadığını belirlemek için kontrollü deneyler yapılır. Astrolojik öngörüler böyle test edemiyoruz. Mesela Mars’ın Koç Burcu’nda olmasının öfkeyi artırdığını söyleyen bir hipotezi nasıl bilimsel olarak test edebiliriz?

Nurten: Anladım. Ama yine de astroloji çok yaygın ve insanlar hayatlarına anlam katmak için bu bilgilere başvuruyor. Belki de bilim tanımımızı genişletmeliyiz.

Önder: Buna katılmıyorum. Bilimi genişletmek, bilimsel olmayan şeyleri de kapsamasına yol açar. Bu durum da bilimin güvenilirliğini azaltabilir.

4. Nurten ve Önder’in astroloji hakkındaki konuşmasını bilim felsefesinin hangi problemleri ile ilişkilendirirsiniz?

.....

.....

5. Nurten’in burç yorumlarındaki bazı öngörülerin gerçekleştiğini düşünmesi, bilimsel açıdan nasıl yorumlanabilir?

.....

.....

6. Nurten ve Önder’in bu tartışmasında bilim ve sözde bilim arasındaki hangi farklar öne çıkmaktadır?

.....

.....

7. Önder'e göre astroloji, hangi nitelikleri taşımadığı için bilim olarak kabul edilemez?

.....

.....

8. Önder'in bilimde hipotezlerin test edilebilir olması gerektiğini belirtmesi, hangi bilim anlayışıyla ilişkilidir?

.....

.....

9. Nurten'in bilim tanımını genişletme önerisi, bilim felsefesi açısından hangi tartışmalara yol açabilir?

.....

.....

10. soruyu aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Bir araştırmacı orman derinliklerinde bulduğu mor bir çiçeğin yaraları çok hızlı iyileştirdiği iddia eder. Bunu duyan Aras, Beren ve Ceren kendi aralarında bu buluşun bilimsel olup olmayacağını felsefe dersinde öğrendikleri filozofların görüşleri doğrultusunda sorgulamaya başlar.

Aras: Bence bu iddianın bilimsel sayılabilmesi için hangi durumlarda sonuç vermediğinin de ortaya konması gerekir. Eğer çiçek bir yarayı iyileştiremezse hipotez çürütülmüş olur. Bilim, doğruların birikmesiyle değil yanlışların elenmesiyle ilerler.

Beren: Mevcut tıp kitaplarındaki hücre yenilenmesi bilgileriyle bu çiçeğin etkisinin uyumuna bakmalıyız. Şayet bu bitki yerleşik tıp kurallarını altüst edecek bir hızla sahipse tıp dünyasında bir bunalım yaşanır ve bu durum yeni bir tedavi paradigmasının doğmasına yol açar.

Ceren: Ben bu çiçeğin laboratuvar ortamında defalarca test edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Farklı kişilerde ve yara tiplerinde her seferinde olumlu sonuç alınırsa iddia bilimsel olarak kanıtlanmış sayılır.

10. Metinde Aras, Beren ve Ceren hangi filozofun (R. Carnap, K. Popper, T. Kuhn) görüşünü savunmaktadır? Açıklayınız.

Aras:

.....

Beren:

.....

Ceren:

.....

9. Ünite Elektronik Ölçme ve Değerlendirme Soruları